

LATARÀNTULACEGA

ALBERT SÁNCHEZ PIÑOL / JAUME CABRÉ

Pere Lluís Font

“NO ES POT CONÈIXER BÉ LA BRANCA SI NO S’HA VIST MAI L’ARBRE SENCER”, DIU EL PROFESSOR FONT. ELL TEM QUE LA PÈRDUA DE CULTURA GENERAL, QUE ÉS UN FET, ENS ABOQUI A LA POBRESA LINGÜÍSTICA I MENTAL

En un *Serra d’Or*, el del maig d’enguany, vaig llegir-hi una entrevista que Miquel-Lluís Muntané va fer al professor Pere Lluís Font. Alguns dels destacats de l’entrevista: “Tot pensador pensa des d’algun lloc, té una certa denominació d’origen”. “La idea de guerra o d’aliança de civilitzacions em sembla massa solemne”. “Penso que si salvem la llengua, salvem la nació catalana, i aquí jo no les tinc totes”. “Vivim en una època retòricament crítica, però realment crèdula”. Déu n’hi do. Encara que l’entrevista em va semblar massa breu, van saber encetar i exposar força temes.

Moltes generacions d’estudiants de filosofia han tingut com a professor Pere Lluís Font, sobretot en matèries com ara història de la filosofia o filosofia de la religió. Molts filòsofs en actiu l’han tingut com a mestre: i tothom a qui he sentit algun comentari, en parla sempre molt bé. A més, Pere Lluís és un dels iniciadors i continuadors de l’única col·lecció sistemàtica de textos filosòfics que existeix en català: *Textos filosòfics* (Edicions 62), que, iniciada el 1981 amb *La genealogia de la moral de Nietzsche*, aviat arribarà al volum número cent. Això sol, la voluntat d’oferir traduïts al català, contextualitzats i presentats per bons especialistes, els textos filosòfics més importants des dels presocràtics fins avui és una obra ingent i important. És una iniciativa de prestigi, reconeguda en l’àmbit dels estudis filosòfics, però poc coneguda en general. És una obra que transcendeix els seus autors i la seva època i és d’una complexitat i d’una dimensió cultural similar a la de la col·lecció *Bernat Metge* de textos de literatura clàssica.

Pere Lluís Font és un home que sempre treballa. Sempre. I ara que s’ha jubilat de les classes a la universitat, està content perquè com que no ha de treballar, pot treballar més. L’atzar m’ha portat més d’un cop al despatx de casa seva, on

sempre el trobes llegint o escrivint, envoltat literalment de llibres, dossiers a punt de rebentar, llibres oberts, llibres amb senyals, llibres esperant torn, revistes... i ell allà al mig, pensant, posant lentament ordre al caos de la ment. I no vull allargar-me: volia parlar no de qui és sinó del que diu, però la marrada ha estat inevitable.

De les moltes coses interessants que s’expliquen a l’entrevista, n’hi ha dues que m’han fet rumiar: l’una és quan li pregunten què en pensa, dels conceptes de guerra de civilitzacions i d’aliança de civilitzacions. Ell respon: “A mi m’agrada seguir el consell de La Rochefoucauld de no utilitzar mai paraules més grosses que les coses”. Alto. Aquí ens trobem davant d’un impecable consell sobre estil: parlem de la relació

entre les paraules i les coses. Parlem de la necessitat (sobretot en filosofia, en sociologia, en història) de ser exactes, precisos, no demagogs. I, si hi afegíssim l’aspecte literari (que empelta la filosofia més del que alguns volen i diuen), parlem de la necessitat perenne del bon gust. El literat, no ho sé el filòsof, és aquell que sap transcendir la relació cosa-paraula i aconseguir (si més no al tram final de la seva carrera) no parlar de les coses sinó en les coses. Naturalment, havent seguit sempre el consell de La Rochefoucauld.

I l’altra cosa que m’ha burxat la memòria d’aquesta entrevista ha estat l’afirmació que la cultura general avui té poc prestigi. Pere Lluís diu que vivim en un món d’especialistes que sovint

no saben res fora de l’especialitat. “No es pot conèixer bé la branca si no s’ha vist mai l’arbre sencer”, diu. Som en l’era de l’especialització i la cultura general no té prestigi. És clar que avui els coneixements han augmentat tant i hi ha tant d’accés a tanta informació que se’ns fa difícil mantenir ben enfocada l’arbre, el conjunt. Pere Lluís Font tem que la pèrdua de la cultura general –que és un fet– ens aboqui a la depauperació lingüística i mental. Cultura general per a ell vol dir no un coneixement superficial de generalitats sinó “hàbits intel·lectuals, apreciats i expressius adquirits a partir de referents culturals sòlids, humanistes i científics, que permetin d’orientar-se en l’univers cultural”.

La nostra societat s’aboca a la minorització dels estudis humanístics: és un fet constatable a totes les universitats. És un pas més d’aquesta societat uniformitzadora, que produeix el mateix tipus de televisió, de moda de vestir, de pentinar-se, de tatuar-se i de divertir-se arreu del món. Una societat que, si no ho vigilem, està abocada a la producció sistemàtica de mediocritats. I alerta amb les mediocritats: “Els esperits mediocres solen condemnar tot allò que està lluny del seu abast”. Ho va dir La Rochefoucauld. *

